

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar
Magatartástudományi Intézet

A tantárgy neve: Orvosi pszichológia

Tantárgy kreditértéke: 3

Szemeszter: 3. szemeszter, 4. szemeszter

Heti óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
3.5	1.0	2.5	0.0

Féléves óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
49	14	35	0.0

A tantárgy típusa:
kötelező

Tanév:
2025/26

A tantárgyfelelős neve: Dr. Purebl György (intézetigazgató)

A tantárgyfelelős munkahelye, telefonos elérhetősége: SE Magatartástudományi Intézet,
+36-1-210-2953

Az oktatási felelős neve: Dr. Czeglédi Edit (egyetemi adjunktus)

Az oktatási felelős munkahelye, e-mail címe: SE Magatartástudományi Intézet,
czegledi.edit@semmelweis.hu

A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvoscépzés kurrikulumban:

Az orvosi pszichológia oktatása az orvosi tevékenység lélektani aspektusát hivatott kiemelni. A tantárgy interdiszciplináris, erőteljesen kapcsolódik a biomedicinához, különösen a pszichofiziológia révén, ugyanakkor az orvoslás humanisztikus oldalát is tárgyalja. A kurzus keretében egyfelől megszilárdításra és fejlesztésre kerülnek a pszichológiai készségek és a korábban oktatott magatartástudományi kurzusokon elsajátított ismeretek, másfelől az alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók oktatásával megalapozza a pszichoterápiás készségek elsajátítását és a hatékony betegvezetés készségeit is. A tárgy központi témakörei a szomatikus és mentális egészség alakulásában szerepet játszó biopszichoszociális tényezők és a pszichológiai segítségnyújtás azon területei, amelyek szorosan összekapcsolódnak az orvosi kompetenciákkal és a mindennapi orvosi gyakorlattal, elősegítve a gyógyító, illetve prevenciós munka hatékonyságának növelését és a beteg pszichoszociális támogatását.

A tantárgy feldolgozásának módja:

Előadás és gyakorlat. A gyakorlatokon kiscsoportos munka, szerepjátékon alapuló gyakorlati kompetenciafejlesztés, betegágy melletti klinikai gyakorlat.

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

A tárgy sikeres elvégzése után a hallgató képessé válik arra, hogy

- ~ felmérje a beteg pszichológiai állapotát az alapbetegségének sikeres terápiáját elősegítendő; alkalmazza azokat a pszichológiai készségeket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a megfelelő betegvezetéshez és a beteg minél teljesebb együttműködésének támogatásához; facilitálja a beteg életmódváltását;
- ~ csökkentse a beteg akut szorongását;
- ~ enyhítse az alvási elégtelenség, a szomatikus tünet zavar és a depresszió tüneteit; szükség esetén alkalmazza a pszichológiai elsősegély nyújtását;
- ~ a mentális zavarok tekintetében a kompetenciájának határain kívül álló eseteket megfelelő további ellátásba irányítsa (klinikai szakpszichológia vagy pszichiátria);
- ~ képes legyen saját érzelmi terheinek megfelelő kezelésére, és így a kiégés megelőzésére.

A tárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltételek:

Orvosi személyiségfejlesztés és pályaszocializáció vagy Orvosi alapkészségek és pályaszocializáció, Orvosi kommunikáció

Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének felvételeire vonatkozó álláspont:

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

Kötelező tantárgy, csoportbeosztás alapján. Az első félévben 1–12 csoportok, a második félévben 13–24 csoportok.

A tárgy részletes tematikája

Előadások:

Időpont, helyszín: 3-6. és 8-10. hetek, péntek, 10:15-11:45, EOK –Hevesy előadóterem

Tematika

3. hét (szeptember 26.): A pszichológia alkalmazása az orvoslásban. Az orvosok pszichológiai készségei. Transzdiagnosztikus pszichológiai problémák. (Prof. Dr. Purebl György)
4. hét (október 3.): A pszichológiai működések pszichofiziológiai alapjai. Tudat, alvás (Prof. Dr. Bódizs Róbert)
5. hét (október 10.): A személyiség, a személyiség fejlődése és a személyiségzavarok (Dr. Szalai Tamás Dömötör)
6. hét (október 17.): Evészavarok, testképzavarok (Dr. Szalai Tamás Dömötör)
8. hét (október 31.): Fájdalom, fájdalomzavarok és a kezelésük gyermek- és felnőttkori sajátosságai (Dr. Major János)
9. hét (november 7.): Addiktológiai problémák az általános orvosi rendelőben (Dr. Szily Erika)
10. hét (november 14.): Pszichoonkológia, palliatív terápia, hospice ellátás. A halál, haldoklás, gyász pszichoszociális vonatkozásai (Dr. Pálfiné Dr. Kegye Adrienne)

Gyakorlatok:

1. hét: A tematika és a követelmények megbeszélése, bevezetés az orvosi pszichológiába
2. hét: Pszichológiai alapok (tanulás, memória, érzelmek, intelligencia)
3. hét: A pszichoszociális állapotfelmérés jelentősége a mindennapi orvosi gyakorlatban
4. hét: Az életmódváltás támogatása a mindennapi orvosi gyakorlatban 1.
5. hét: Az életmódváltás támogatása a mindennapi orvosi gyakorlatban 2.
6. hét: Alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók primer inszomnia esetében
7. hét: Szorongás és szorongásoldás a mindennapi orvosi gyakorlatban
8. hét: Szorongásos zavarok
9. hét: A depresszió felismerése és kezelése alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók segítségével
10. hét: Szomatikus tünet zavar, betegségorongás, konverziós zavar és befolyásolásuk pszichológiai módszerei
11. hét: Akut stressz, poszttraumás stressz zavar, krízis, pszichológiai elsősegély
12. hét: Kihelyezett klinikai gyakorlat
13. hét: Gyakorlás
14. hét: Esetmegbeszélés

Csoportbeosztás:

Csoportok	Nap	Időpont	Helyszín	Oktató	E-mail
1	kedd	12:30-14:30	EOK - Hári előadó	Dr. Szalai Tamás Dömötör	szalai.tamas@semmelweis.hu
2	szerda	9:45-11:45	NET-Sz.10.	Dr. Szalai Tamás Dömötör	szalai.tamas@semmelweis.hu
3	hétfő	15:15-17:15	EOK-Sz.1.	Dr. Czeglédi Edit	czegledi.edit@semmelweis.hu
4	szerda	10:15-12:15	EOK-Sz.0.	Dr. Földesi Enikő és Dr. Kegye Adrienne	foldesi.eniko@semmelweis.hu , palfine.kegye-adrienne@semmelweis.hu
5	csütörtök	8:00-10:00	EOK-Sz.0.	Mezei Ágnes	fodorne.mezei.agnes@semmelweis.hu
6	csütörtök	10:15-12:15	EOK-Sz.0.	Mezei Ágnes	fodorne.mezei.agnes@semmelweis.hu
7	kedd	12:00-14:00	EOK-Sz.0.	Illyés Zoltán	illyes.zoltan@semmelweis.hu
8	szerda	12:30-14:30	EOK-Sz.0.	Dr. Földesi Enikő és Dr. Kegye Adrienne	foldesi.eniko@semmelweis.hu , palfine.kegye-adrienne@semmelweis.hu
9	csütörtök	14:30-16:30	EOK-Sz.0.	Dr. Czeglédi Edit	czegledi.edit@semmelweis.hu
10	kedd	14:15-16:15	EOK-Sz.0.	Guttenger Anna	guttenger.anna@semmelweis.hu

11	szerda	14:45-16:45	EOK-Sz.0.	Dr. Czeglédi Edit	czegledi.edit@semmelweis.hu
12	kedd	13:15-15:15	EOK-Sz.2.	Dr. Gáti-Fekete Kata	gati.fekete.kata@semmelweis.hu

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

A gyakorlatokról legfeljebb 25% hiányzás megengedett. Az ezt meghaladó, *vis major* helyzet miatt előálló hiányzást a gyakorlatvezető általi egyedi elbírálás alapján (legfeljebb 1 alkalommal) egy másik csoportban való részvétellel lehet pótolni. Az igazolást írásban, szkennelt formában szükséges eljuttatni a gyakorlatvezető részére.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban (beszámoló, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége): Nincs ilyen.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: Nincs ilyen.

A félév aláírásának feltételei:

1. A gyakorlati foglalkozásokon legalább 75%-os jelenléti követelmény teljesítése.
2. A kihelyezett klinikai gyakorlaton való részvétel. *Vis major* ok(ok)ból történő akadályoztatás esetében a kihelyezett klinikai gyakorlat valamely másik csoport alkalmán pótolható. Amennyiben a hallgató orvosi vagy dékáni igazolással ezen sem tud megjelenni, akkor önálló munka keretében fel kell vennie egy osztályos beteggel egy pszichológiai állapotfelmérést, és erről a Moodle-ban szereplő tartalmi és formai szempontok mentén 3-4 oldalas dolgozatot kell benyújtania a gyakorlatvezetőjének, a szorgalmi időszak 13. hetének végéig.
3. Tevékeny bevonódás a gyakorlatokon zajló munkába, az egyéni és kiscsoportos feladatokba.

Számonkérés típusa:

kollokvium

Vizgákövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek ill. a vizgáként elismert projektfeladat választható témakörei, teljesítésének és értékelésének kritériumai)

Az alábbi témakörök számonkérése történik az írásbeli vizsgán teszt segítségével, a szóbeli vizsgán konkrét eseteírások elemzésén keresztül.

1. Gyakori transzdiagnosztikus pszichológiai problémák az általános orvosi gyakorlatban és kapcsolatuk az általános egészségi állapottal és a gyakori betegségekkel
2. A pszichoszociális állapotfelmérés jelentősége a mindennapi orvosi gyakorlatban
3. A memória és a kognitív funkciók gyors vizsgálata a mindennapi gyakorlatban
4. Az adherencia és a compliance javítása, az életmódváltás pszichológiai eszközei
5. Alvászavarok, ezek organikus és pszichológiai háttértényezői, a primer inszomnia esetében alkalmazható alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók
6. A szorongás felismerése és az inadekvát szorongás kezelése az általános orvosi

gyakorlatban

7. Depresszió a mindennapi orvosi gyakorlatban, a depresszió tüneteinek enyhítését szolgáló alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók
8. Fájdalom, fájdalomzavarok, és a fájdalom befolyásolásának pszichológiai módszerei
9. Szomatikus tünet zavar, betegségorongás, konverziós zavar; differenciáldiagnózisuk; gyakori szomatikus komorbiditásuk; befolyásolásuk pszichológiai módszerei
10. A sürgősségi ellátás során jelentkező pszichológiai tünetek, pszichológiai elsősegélynyújtás
11. Krízis és akut stressz zavar az általános orvosi ellátásban, pszichológiai elsősegélynyújtás
12. A szerhasználattal és -függőséggel kapcsolatos pszichológiai tünetek a mindennapi orvosi gyakorlatban
13. Evészavarok és testképzavarok, orvosi és pszichológiai sürgősségi ellátás evészavarokban
14. Haldoklás, halál, veszteség és gyász a mindennapi orvosi gyakorlatban
15. Pszichoonkológia és palliatív terápia

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa:

A vizsga kombinált vizsga, azaz írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsgán elért esetleges elégtelen részjegy nem jelent sikertelen, elégtelen vizsgát, hanem a hallgató folytathatja a vizsgát a szóbeli résszel és a két vizsgarész súlyozott számtani átlaga adja a tényleges vizsgajegyet. Az írásbeli rész 40% súllyal, a szóbeli rész pedig 60% súllyal kerül beszámításra.

Évközi számonkérés nincs. Jegymegajánlási lehetőség nincs.

Nyomtatott segédanyagok:

Kötelező-e	Igen
Szerző	Purebl, Gy.
Cím	Alacsony intenzitású pszichológiai intervenciók a mindennapi orvosi gyakorlatban
Kiadó	Oriold és Társai Kiadó
Kiadás éve	2018

Egyéb segédanyagok:

Kötelező-e	Igen
Egyéb/Megjegyzés	A Moodle-ba feltöltött segédanyagok (diasorok, előadásfelvételek, oktatóvideók, edukációs anyagok, kérdőívek).

Kötelező-e	Nem
Egyéb/Megjegyzés	Szabadon választható, a felkészülést és az ismeretanyag elsajátítást segítő Moodle feladatok.